

**PRAKTYCZNE WDRAŻANIE WSPARCIA W RAMACH
LOKALNYCH GRUP RYBACKICH ORAZ UDZIAŁ W
PROCESIE APLIKACYJNYM URZĘDÓW
MARSZAŁKOWSKICH**

Karolina Szambelańczyk

Oddział Obsługi PO Ryby

Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

tel. (61) 62 66 033

e-mail: karolina.szambelanczyk@umww.pl

www.poryby.umww.pl

Idea LEADER

Osł prioritytetowa 4 Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 (Program Operacyjny) ma przyczynić się do aktywizacji społeczności obszarów zależnych od rybactwa, głównie poprzez wdrażanie **lokalnych inicjatyw**. W Programie Operacyjnym dużą rolę przypisuje się Lokalnym Grupom Rybackim, stowarzyszeniom opartym na partnerstwie trójsektorowym. Inicjatywa Leader jest już od **kilkunastu lat** wdrażana na terenie Unii Europejskiej (UE). W 1991 r. wprowadzono w krajach Unii Europejskiej nowe podejście do rozwoju obszarów wiejskich tzw. Leader I. Jego cel koncentrował się na wspieraniu rozwoju tych obszarów poprzez rozwój inicjatyw lokalnych w oparciu o budowanie partnerstwa publiczno – prywatno - społecznego (lokalne grupy). Realizacja programu odbywała się w kilku etapach (Leader II i Leader+).

Po przystąpieniu do UE Polska włączyła się w kolejną edycję tej unijnej inicjatywy, która realizowana była w formie Pilotażowego Programu Leader +.

Leader to metoda oparta na kilku podstawowych zasadach, do których należy przede wszystkim **oddolność inicjatyw**, czyli mieszkańcy poprzez lokalnych

leaderów decydują co i jak chcą robić.¹ Inne zasady to terytorialność, integralność podejścia, partnerstwo, samodzielne zarządzanie na poziomie lokalnym, innowacyjność i współpraca z innymi lokalnymi grupami w regionie.

Leader stał się cennym narzędziem w kreowaniu **liderów lokalnych**. Są to osoby skupione wokół konkretnych celów, które potrafią zachęcić społeczność do wspólnej pracy i wypromowania swojej miejscowości. Leader wpłynął na integrację różnorodnych środowisk wiejsko-miejskich, osób zróżnicowanych pod względem pozycji, wieku czy zainteresowań. Osoby zaangażowane w Lidera bardzo wysoko cenią sobie rzeczywistą możliwość wpływania na wybór działań czy wspólne tworzenie strategii. Dla lokalnych leaderów częstym wyzwaniem jest skuteczne dotarcie do mniej aktywnych mieszkańców i zmobilizowanie ich do pełnego uczestnictwa w realizacji założeń lokalnych strategii.²

W obecnym okresie programowania inicjatywa Leader cieszy się w Polsce dużym zainteresowaniem, czego dowodem są między innymi:

- **338 Lokalnych Grup Działania** funkcjonujących w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- **61 stowarzyszeń aplikujących o status Lokalnych Grup Rybackich** w ramach Programu Operacyjnego.

Według wstępnych założeń Komisji Europejskiej oś 4 Leader Europejskiego Funduszu Rybackiego będzie kontynuowana po 2013 r. Metodologia działania wykorzystywana obecnie w osi priorytetowej 4 Programu Operacyjnego jest postrzegana pozytywnie przez Komisję Europejską w kontekście przygotowań **perspektywy finansowej 2014-2020**.

¹ Por. „Leader. Budowanie potencjału społecznego”, praca zbiorowa, Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, wydanie I, str.7.

² Por. „Leader w Polsce – przykłady projektów”, praca zbiorowa, Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, Warszawa 2009 r., str.4.

Rola Lokalnych Grup Rybackich

Lokalne Grupy Rybackie (LGR) zrzeszają przedstawicieli trzech sektorów – gospodarczego, publicznego i społecznego. Należy podkreślić, że są to przede wszystkim mieszkańcy danego obszaru zależnego od rybactwa. Cele, które będą realizowały LGR nie mogą być oderwane od lokalnych uwarunkowań. W związku z powyższym społeczność lokalna, w tym głównie rybacy, miała **realny wpływ na kształt Lokalnych Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR)**. Kierunki rozwoju danego obszaru były bowiem konsultowane z mieszkańcami, którzy brali udział w licznych spotkaniach, warsztatach czy sondażach.

Procedury oceny wniosków pod kątem zgodności z LSROR zostały opracowane przez Lokalne Grupy Rybackie i to do **wyłącznej kompetencji komitetu** działającego w strukturach LGR będzie należał **wybór operacji do finansowania**. Procedury oceny operacji powinny zapewnić efektywną i prawidłową realizację LSROR. Samorządy województw będą dokonywały dalszej oceny wniosków wyłącznie pod kątem zgodności z ustawodawstwem krajowym i unijnym.

Pracownicy biura LGR w ramach swoich obowiązków będą świadczyć usługi doradztwa w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie. W praktyce oznacza to, że wnioskodawca nie ponosi żadnych kosztów z tytułu tego doradztwa. Pracownicy LGR będą robić to w ramach otrzymywanego wynagrodzenia.

W celu najefektywniejszego wdrażania LSROR pracownicy biura powinni również:

- monitorować dotychczasowe efekty z użyciem dobrych wskaźników i reagować na problemy; konieczne będzie ciągłe śledzenie postępów (lub ich braku) w procesie działań na rzecz przyjętych celów,
- sprawdzać, czy w wyniku podjętych działań powstały planowane rezultaty i czy przełożyły się one na realizację celów LSROR (ewaluacja).

Do obowiązków LGR należeć będzie także informowanie o możliwości składania wniosków o dofinansowanie, w szczególności poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej (w tym zamieszczenie również formularza wniosku

o dofinansowanie).

LGR przekazują do samorządu województwa:

- listy wybranych operacji,
- list operacji, które nie zostały wybrane,
- uchwały Komitetu w sprawie wyboru operacji,
- wszystkie złożone wnioski o dofinansowanie.

Udział urzędów marszałkowskich w procesie aplikacyjnym

Na mocy Ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Art. 5 ust. 1, pkt. 2) samorządy województw pełnią funkcję instytucji pośredniczącej dla osi 4 Programu Operacyjnego. Szczegółowy zakres zadań określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania zadań instytucji zarządzającej przez samorząd województwa.

Samorząd województwa (SW) informuje, w tym rozpowszechnia informacje o Programie Operacyjnym, w tym o zasadach i trybie przyznawania pomocy w ramach osi 4 oraz o obowiązkach beneficjentów wynikających z przyznania tej pomocy. Informacje o naborach, na wniosek LGR, SW podaje do publicznej wiadomości.

Informacje o możliwości składania wniosków będzie można pozyskać z następujących źródeł:

- **strona internetowa LGR i SW,**
- **tablica ogłoszeń w siedzibie LGR i SW,**
- **prasa o zasięgu obejmującym działanie LGR (najlepiej prasa lokalna).**

Wszystkie wytyczne i interpretacje są przekazywane do LGR i zamieszczane są na stronie internetowej SW (w przypadku Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Wielkopolskiego jest to zakładka *Interpretacje* na stronie internetowej www.poryby.umww.pl).

SW prowadzi postępowania w sprawie przyznania pomocy w ramach Programu Operacyjnego, w tym:

- przyjmuje i rejestruje wnioski o dofinansowanie (z zastrzeżeniem, że wnioski o dofinansowanie przekazywane są za pośrednictwem LGR)
- zawiera umowy z beneficjentami,
- przyjmuje i rejestruje wnioski o płatność (z zastrzeżeniem, że wnioski o płatność składane są bezpośrednio do urzędu marszałkowskiego),
- przeprowadza kontrole operacji, w tym kontrole w miejscu realizacji operacji.

Procedury oceny wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność opracowywane są przez MRiRW przy współdziałaniu samorządów województw. Powołany został zespół do spraw opiniowania procedur składający się z przedstawicieli MRiRW i kilku samorządów województw. Powyższe rozwiązanie ma głównie na celu uproszczenie procedur dotychczas stosowanych np. w PROW czy pozostałych osiach Programu Operacyjnego.

Reasumując, LGR (nie Samorząd Województwa) będzie dokonywała selekcji projektów, o dofinansowanie których, będą ubiegać się potencjalni beneficjenci. Zgodnie z procedurami oceny wniosków opracowanymi przez LGR, wybierane będą projekty, które w najlepszy sposób będą realizować LSROR. Tak naprawdę to lokalne społeczności będą decydowały o kierunkach rozwoju konkretnego obszaru zależnego od rybactwa.